

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	24246 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24246
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сментина Наталія Валентинівна, Михайлова Кристина Валеріївна, Антюшко Дмитро Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	04.10.2023 р. – 06.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/9255/view>

Програма візиту експертної групи <https://www.chnu.edu.ua/media/qxufse44/24246.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Підготовка здобувачів ВО за ОП "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" відповідає вимогами Стандарту ВО, у т.ч. за обсягом навантаження, компетентностями, ПРН. Наявні необхідні інфраструктура, фінансове, матеріально-технічне, кадрове, соціальне забезпечення здобувачів ВО, їх високий рівень задоволеності рівнем викладання, кваліфікація НПП, науково-методичне забезпечення, зацікавленість роботодавців у випускниках. Є чіткі, зрозумілі правила, процедури, що регулюють права, обов'язки учасників; інформація про діючу ОПП, її проект для обговорення доступні на сайті ЧНУ. Навчання за ОП дозволяє забезпечувати формування передбачених Стандартом компетентностей. Наявна культура забезпечення якості, участь у формуванні якої беруть усі стейкхолдери. ОП має чіткі цілі, що відповідають місії, стратегії ЧНУ ім Ю. Федьковича. Підготовка здобувачів ВО здійснюється з урахуванням інтересів стейкхолдерів, попиту на ринку праці (підтверджено представниками відповідних фокус-груп). За обсягом ОП відповідає вимогам, має чітку структуру. ОК дозволяють досягти компетентностей і ПРН, визначених Стандартом. Встановлено можливості набуття здобувачами навичок soft skills. Правила прийому на навчання чіткі, зрозумілі, враховують особливості ОП, оприлюднені на сайті ЧНУ. На сайті наявна можливість ознайомлення з переліком і змістом вибіркового ОК. Форми, методи навчання дозволяють досягнення заявлених цілей, дотримуються принципи академічної свободи. Визначені чіткі правила визнання неформальних результатів навчання. Здобувачі ВО поінформовані про цілі, зміст, ПРН, критерії оцінювання. Встановлено активну участь здобувачів у науковій роботі. НПП щорічно оновлюють силабуси ОК. Навчання за ОП відбувається у взаємозв'язку з міжнародною діяльністю, НПП і здобувачі залучаються до академічної мобільності. Форми, строки контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, оприлюднені на сайті, доводяться до відома здобувачів на I занятті. ОП реалізується з дотриманням академічної доброчесності. Процедура конкурсного відбору НПП чітка, зрозуміла, регулюється відповідним положенням, враховує їх кваліфікацію. Роботодавці активно залучені до рецензування ОП, ОК, практичної підготовки, проведення гостьових занять тощо. НПП мають можливості професійного розвитку через підвищення кваліфікації, зокрема міжнародного, розвиток майстерності стимулюється системою морально-матеріального заохочення. У ЗВО наявні чіткі політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, їх вирішення передбачається переважно через залучення представників студентського самоврядування, представників деканату. Процедури розроблення, рецензування, моніторингу, оновлення ОП підтверджено. Встановлено значне залучення роботодавців і здобувачів до рецензування, оновлення ОП, що сприяє забезпеченню та підвищенню культури якості. Узагальнюючи, ЕГ вважає, що ОП, її реалізація відповідають передбаченим вимогам щодо акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1) Налагоджені співпраця та залучення до реалізації ОП роботодавців. Широке та активне залучення до удосконалення ОП здобувачів ВО і випускників. 2) ОП має чітку структуру та змістовне наповнення, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через механізм вибору вибіркового дисциплін, забезпечена на рівні 30 кредитів ЄКТС (33,3% загального обсягу ОП). Встановлена активна участь у процесі розр., вдосконалення ОП роботод., випуск., здобув. ВО. 3) Позитивний досвід визнання результатів навчання студентів, які брали участь у програмах акад. мобільн., зокрема Еразмус+. Наявність стандартиз. критеріїв для визн. результ. навч. у неформ. освіті, що спрощує процедуру, забезпечує консистентність. Практика перезарах. ОК з використ. результатів навчання у неформ. освіті, що демонструє успішне застосування визн. правил. 4) При реалізації ОП всесторонньо реалізується студентоцентризований підхід, дотримання принципів академічної свободи. Методи навчання і викл. є інтеракт., постійно удоскон. НПП за результ. їхнього стажування, підвищ. кваліф. НПП регулярно оновлюють зміст ОК на основі їх наукових досягнень, сучасних тенденцій в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що реалізується через тісну співпрацю з роботодавцями. Навчання, викладання, наук. досл. на ОП пов'язані з інстит. політ. інтернаціоналізації, завдяки усталеним інституційним партн. відносинам зі значною кількістю іноз. ЗВО. 5) ЗВО використовує різноманітні види завдань у контр. заходах, включаючи тестування, контр. завдання, тестовий контроль тем, доповіді, дискусії. ЧНУ має систему апеляції для студентів, які не погоджуються із результатами контр. заходів. Існує можл. перездачі контр. заходів. Інформація про форми контр. заходів, критерії оцінюв. доступна на початку семестру, розміщ. на офіц. сайті ЗВО, системі Moodle. 6) На ОП активно залучаються роботод., профес.-практики, експерти галузі до організації, реаліз. ОП, до проведення аудит. занять. У ЗВО використовується збаланс. підхід до кадрового відбору НПП, зорієнтований на профес. при викладанні ОК, до викладання залучені НПП проф. кафедр. Започатковано роботу бізнес-школи, бізнес-інкубатора. Позит. практ. є сформовані інстит. можл. для підвищення кваліф. у різних формах у зарубіжних ЗВО-партнерах за рахунок прийм. сторони. ЧНУ стимулює розвиток виклад. майстерн. через систему рейтингування кафедр, НПП. 7) Забезпечена розгалужена освітня, організ., інформ., консульт., соц. підтримка. Функціонує соц.-психол. центр, що надає психол. допомогу всім учасн. осв. процесу на безопл. основі. 8) Активний зворотний зв'язок між ЧНУ, випускн. сприяє постійн. удоскон. ОП. ЗВО активно залучає академ. спільноту до забезпеч. якості освіти, має внутр. механізми забезпеч. якості, взаємодіє із стейкхолдерами та партнерськi кафедри для спільн. розв. якості освіти. 9) Прозорість внутр. документів, доступн. для всіх учасн. осв. процесу на сайті у розділі "Норм. док.". ЗВО активно залучає зацікавл. сторін до участі у форм., вдоскон. ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1) Незбалансованість досягнення ЗК, СК, ПРН у процесі вивчення ОК - рекомендується передбачати, що досягнення визначених компетентностей і ПНР буде забезпечуватися вивчення ОК шляхом їх більш збалансовано (по 3-5 за рахунок певного ОК). Передбачено, що СК 2 забезпечується ОК 5-9, ПРН 8 - ОК 3-9 - рекомендується уточнити,

включити ОК «Товарознавство». 2) ОП передбачено досягнення СК 2 у результаті вивчення ППО 5 («Електронний бізнес»), ППО 7 («Аналіз і прогнозування біржового ринку»), ПРН 8 – ППО 4 («Корпоративне управління»), ППО 5, ППО 7, хоча, фактично, дані результати навч. забезпечуються переважно ППО 6 («Основи стандартизації, метрології та управління якістю») – рекомендовано внести відповідні правки. У ЗВО діє Положення про порядок реалізації студентами права на вибір навчальних дисциплін – згідно ЗУ «Про вищу освіту» загальною визначеною терміном є «здобувачі ВО» – рекомендовано внести відповідне уточнення. 3) Відсутність практик академ. мобільн. при реалізації ОП – рекомендовано активізувати процес інформ., залучення здобувачів до програм академ. мобільн. при реалізації ОП. 4) Неузгодженість у силабусах ОК компетентностей та ПРН, їх невідповідн. методам навч., викл. – рекомендується до моменту публ. обговор. проєкту ОП 2024 року вступу узгодити компетентні та ПРН, врахов. методи викл. за ОК. 5) Відсутність системи моніторингу та збору інформації про чіткість, зрозумілість критеріїв оцінювання – рекомендовано впровадити протягом 3 місяців систему моніторингу, збору інформ. про чіткість, зрозумілість критеріїв оцін., щоб виявити можливі недоліки в системі оцінюв. Відсутність уніфікованої системи управління навч. процесом – рекомендується протягом року розглянути можливість використання спец. інструментів для відстеження прогресу здобувачів ВО, що дозволить оперативно реагувати на їх потреби, допомагати вдоск. навчання. 6) Науковий доробок НПП випуск. кафедри бізнесу та управління персоналом, залучених до викладання обов'язкових ОК, більшою мірою тяжіє до спец. 051 «Економіка» – рекомендується протягом поточного навч. року посилити наукову роботу НПП, спрямовану на предметну область спеціальності 076 Підприємництво та торгівля. 7) Відсутність опитування як на рівні кафедри так і на рівні ЦЗЯО щодо задоволеності учасників осв. процесу матер.-техн. базою програмним забезпеч. – рекомендується до початку процедури опитування здобувачів включити в анкети питання, щодо їх задоволеності матер.-техн. базою. 8) Неузгодженість заходів із забезпечення якості на універс., факультетському, кафедральному рівнях – рекомендовано взаємо узгоджувати та доповнювати заходи із забезпеч. якості освіти згаданих рівнях, налагодити та систематизувати збір відгуків щодо якості ОП від академ. спільноти наприкінці кожного семестру. 9) Розрізнена інформація на сайті ЗВО та кафедри стосовно ОП – рекомендовано протягом семестру гармонізувати та оновити інформацію на сайті ЗВО, факультету, кафедри, зокрема розміщувати актуальну інформацію.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП є підготовка випускника, який володіє критичним мисленням та практичними навиками з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також набором особистих якостей, загальнокультурних і професійних компетенцій. У ході роботи ЕГ встановлено наявність визначених цілей ОП, зокрема підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що кореспондуються з місією ЗВО, сформульованою у Концепції розвитку Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича на 2012-2022 роки (http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/04%20ofic_inf/01%20normdocs) (сприяти розвитку системи освіти та науки Чернівецької області шляхом підготовки, перепідготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства) та Стратегічному плані розвитку Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича на 2019-2026 роки (<https://drive.google.com/file/d/oV1ffAraX3KANThWYkpqR3FMNkRXVVMxRlZZcz1d2ZVdEZZ/view>) (інновативність, збалансованість, успіх, що реалізується через розвиток системи освіти та наукової діяльності шляхом підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства, розвиток наукових пріоритетів, наукових шкіл, інноваційної складової).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У процесі аналізу представлених даних (відомостей про СА, даних на сайті (<https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/obgovorennya-osvithnih-program-zi-stejkholderamy>), <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/robocha-zustrich-proyektnoyi-grupu-opp-pidpnyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-zi-zdobuvachamy>) встановлено, що реальне залучення стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів ВО). Також встановлено участь випускників в удосконаленні ОП (впровадження ОК англ. мовою, розширення блоку ОК щодо нефінансових інструментів). При онлайн-зустрічі з представниками фокус-групи роботодавців (власником компанії «Покрівля

центр» Петровим Р., директором ТОВ «Академія біржових технологій» Ротаром Д., заст. керівника ТОВ «СТРІЛЬЧУК ТРАНС» Яцишиним А., представником Чернівецької ОДА Глушківською Ю., власником бренду «White Story» Пантелейчуком М., директором центру «Private Consult» Жаворонком А. та ін.) встановлено, що згідно з їх пропозиціями ініційовано розробку і впровадження дисципліни «Електронний бізнес», доопрацьовано ОК «Аналіз і прогнозування біржового ринку», здобувачі ВО залучаються до баз практики, визначається тематика їх ВКР. Встановлено також залучення практиків до проведення гостьових, відкритих занять, екскурсій на виробничі об'єкти, у т.ч. в дистанційному режимі. При онлайн-зустрічі зі здобувачами (представниками 1-2 курсів), представниками студентського самоврядування, випускниками встановлено наявність практики обговорення, рецензування, удосконалення ОП, виходячи з їх пропозицій, зокрема в ОП включено вибіркові ОК «Лідерство та «team-building», «Інтелектуальний бізнес». Встановлено також факт рецензування ОП фаховими фахівцями з інших ВНЗ (д.е.н., проф. Іванова Н., д.е.н., проф. Павловою О.). Визначено також наявність практики анкетування здобувачів щодо задоволеності процесом навчання (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/posluhy-dlia-zdobuttia-osvity/zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity/rezultaty-monitorynhu-iakosti-pidhotovky-fakhivtsiv/>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Проведений аналіз представлених компонентів ОП, навчальних планів, навчально-методичного забезпечення ОК дає змогу констатувати, що їх зміст відображає сучасні аспекти розвитку ринку праці. Надано відомості щодо врахування потреб регіону в здобувачах ОП (зокрема, у ході зустрічей із роботодавцями, у т.ч. від представниці Чернівецької ОДА Глушківської Ю.), що підтверджують наявність попиту на них з боку роботодавців. Відповідність цілей і компетентностей, ПРН ОП підтверджено представниками фокус-групи роботодавців у ході онлайн-зустрічі. Практична підготовка щодо вивчення ОК, проходження практики, виконання завдань орієнтовані на врахування потреб конкретних підприємств регіону, держави та зарубіжжя. Роботодавці зазначили про нестачу та необхідність кваліфікованих кадрів з даної спеціальності в регіоні, готовність працевлаштовувати випускників ОП. При розробці та удосконаленні ОП вивчався досвід іноземних і вітчизняних ЗВО, у т.ч. Інституту економіки та фінансів Жешувського університету (Польща), університетів Штефан чел Маре, Бабеш-Боляй (Румунія), ХНЕУ ім. С. Кузнеця, НУ «Одеська політехніка», Одеського, Луцького НТУ, ТНТУ ім. І. Пулюя, зокрема щодо навантаження, ОК, їх обсягу, удосконалення їх змісту та наповнення навчальним матеріалом стосовно ОК «Стратегічний менеджмент», «Стратегічне планування», «Управління проектами», «Глобальна економіка», «Бізнес-етика», «Ринок цінних паперів» «Корпоративне управління», «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес-етика». Важливо також відзначити, що під час вивчення досвіду іноземних ЗВО з ними були укладені угоди про міжнародне співробітництво, розробляються, реалізуються програми стажування, академічної мобільності, зокрема НПП, Яським університетом ім. Александра Іоана Кузи (Румунія) Жешівським університетом (Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз змісту та складових компонентів ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в ЧНУ ім. Ю. Федьковича, відомостей, одержаних у ході зустрічей із фокус-групами НПП, роботодавців, здобувачів ВО, випускників свідчать про те, що освітній процес за ОП забезпечує досягнення ПРН у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» II (магістерського) рівня вищої освіти та вимог Національної рамки кваліфікацій. Усі представлені в ОП загальні та спеціальні компетентності, програмні результати навчання даної ОП забезпечуються обов'язковими компонентами ОП. У той же час, встановлено, що вивчення певних ОК, зокрема ППО 8 і ППО 9, дозволяють забезпечити усі передбачені компетентності та ПРН. Встановлено також, що СК 2 і ПРН 8, незважаючи на визначені в ОП ОК, досягаються, переважно, за рахунок вивчення ОК 6, і опосередковано, ОП 8 і ОП 9.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Гарно налагоджені співпраця та залучення до реалізації ОП роботодавців. Широке та активне залучення до удосконалення ОП здобувачів ВО і випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Незбалансованість досягнення ЗК, СК, ПРН у процесі вивчення ОК - рекомендується передбачати, що досягнення визначених компетентностей і ПНР буде забезпечуватися вивчення ОК шляхом їх більш збалансовано (по 3-5 за рахунок певного ОК). Передбачено, що СК 2 «Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності» забезпечується ОК 5–9, ПРН 8 «Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень» – ОК 3–9, що не досить повною мірою забезпечує досягнення передбачених результатів – рекомендується уточнити, включити до ОП ОК «Товарознавство».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Проаналізовано, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії, стратегії ЧНУ ім. Ю. Федьковича, визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, зокрема здобувачів ВО, роботодавців і випускників, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого й регіонального контексту, досвіду аналогічних ОП, та достатньою мірою дозволяє досягти визначених стандартом ВО результатів навчання. Це, в свою чергу, дозволяє констатувати відповідність ОП за проаналізованими підкритеріями.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженої Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 30.08.2023 р., складає 90 кредитів ЄКТС, зокрема обсяг дисциплін включених до нормативної складової складає 60 кредитів ЄКТС (66,7%), та дисциплін вибору здобувачів ВО – 30 кредитів ЄКТС (33,3 %), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Зміст ОП відповідає вимогам, що встановлені у відповідному Стандарті ВО. Проаналізована ОП відповідає вимогам законодавчо-нормативного забезпечення щодо навчального навантаження здобувачів ВО для даного рівня ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітку структуру, відповідає вимогам Положення про організацію освітнього процесу в (<https://www.chnu.edu.ua/university/normativni-dokumenty/polozhennia-pro-organizatsiiu-osvitnoho-protsesu/>). ОП є змістовною, логічно взаємопов'язаною, наявний поділ ОК на змістовні блоки: обов'язкові компоненти ОП із загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС, зокрема ОК циклу загальної підготовки (12 кредитів ЄКТС) і професійної (48 кредитів), та вибіркові компоненти ОП із загальним обсягом 30 кредитів ЄКТС. Аналіз обов'язкових ОК, включених в ОП, дозволяють констатувати те, що всі передбачені обов'язкові ОК у сукупності дають змогу досягнення всіх визначених цілей, компетентностей і ПНР (підтверджується матрицями відповідності). У той же час, встановлено, що ОП передбачено досягнення СК 2 у результаті вивчення ППО 5 («Електронний бізнес»), ППО 7 («Аналіз і прогнозування біржового ринку»), ПРН 8 – ППО 4 («Корпоративне управління»), ППО 5, ППО 7, хоча, фактично, дані результати навчання забезпечуються переважно ППО 6 («Основи стандартизації, метрології та управління якістю»). Встановлено, що навчальний план, за яким проводиться підготовка здобувачів ВО, відповідає ОП, їх форма відповідає вимогам МОН України №1/9-239 від 28.04.2017 і Положення про Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм (<https://www.chnu.edu.ua/university/normativni-dokumenty/polozhennia-pro-rozroblennia-ta-realizatsiiu-osvitnikh-program/>). Проаналізовано, що за результатами попередньої акредитаційної експертизи перелік передбачених ОК, їх структурно-логічну схему вивчення було переглянуто, приведено у логічну послідовність.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в ЧНУ ім. Ю. Федьковича відповідає предметній області навчання, визначеній у профільному Стандарті ВО, має досить чітку структуру, було враховано результати проведення попередньої акредитації. Експертною групою встановлено, що обов'язкові компоненти ОП, загальний обсяг яких складає 60 кредити ЄКТС, переважно відповідають об'єктам вивчення (більше 50% обсягу ОП направлено на забезпечення загальних і спеціальних компетентностей, ПРН, визначених Стандартом), оскільки забезпечують формування у здобувачів ВО передбачених ЗК і ФК, запланованих ПРН, необхідних для подальшої професійної діяльності щодо безпосереднього виконання майбутніх професійних функцій. Аналіз представлених силабусів обов'язкових ОК свідчить про зв'язок зі спеціальністю, використання сучасних наукових відомостей і даних, належний рівень оновлення. Також, відповідно до відомостей, одержаних у ході зустрічей із гарантом ОП, фокус-групами роботодавців і випускників, навчання за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечує формування компетентностей, необхідних для досягнення ПРН з метою майбутнього працевлаштування в широкому комплексі професій у сфері здійснення економічної діяльності, зокрема з урахуванням потреб розвитку регіону. Встановлено, що для удосконалення ОП за результатами проведення акредитаційної експертизи в ОП включено нові ОК циклу професійної підготовки, внесено зміни до матриці забезпечення результатів навчання.. У ході онлайн-зустрічей з гарантом, НПП та іншими представниками ЗВО, вивчення наданих матеріалів встановлено, що методичне забезпечення ОК оновлюється щорічно.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування здобувачами ВО індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про порядок реалізації студентами права на вибір навчальних дисциплін (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-studentamy-prava-na-vybir-navchalnykh-dystsyplin/>), Положенням про організацію освітнього процесу в (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu/>). ОК, передбачені для вибору, згруповані у вигляді 2 блоків: загальної підготовки (вибір здійснюється із загально університетського та факультетського переліків), професійної підготовки (з переліків, що формуються факультетом і кафедрою). На веб-сайті ЗВО, факультетській і кафедральній сторінках представлені силабусу вибіркових ОК. Вибіркова компонента ОП 2023 р. представлена 8 вибірковими дисциплінами, обсяг яких становить 30 кредитів ЄКТС, що складає майже 33% від загального за ОП. Упродовж зустрічі з фокус-групою здобувачів ВО ЕГ одержано підтвердження реальності самостійного вибору та обізнаності про порядку здійснення обрання дисциплін, що реалізується як у паперовій, так і електронній формах. Також на запит ЕГ надано приклади індивідуальних навчальних планів, що також підтверджує реальність вибору. За результатами попередньої експертизи ОП розширено можливість вибору ОК із загально університетського та факультетського переліків ЕГ також встановлено, що мінімальна передбачена кількість здобувачів ВО для вивчення певної вибіркової дисципліни становить 7 осіб.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка у ЗВО здійснюється відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://www.chnu.edu.ua/media/crlm2vzg/polozhennia-pro-provedennia-praktyku.pdf>). Згідно з ОП "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» здобувачами ВО передбачено проходження практичної підготовки обсягом 8 кредитів ЄКТС (8,9% загального обсягу ОП) (виробнича (переддипломна) практика), що направлена на формування спеціальних (фахових) компетентностей. У ході проведення проведення консультаційної експертизи ЕГ відзначено що практична підготовка проводиться під керівництвом НПП ЗВО і представників підприємств (організацій). Проходження практичної підготовки здобувачами ВО здійснюється на основі відповідних договорів, що попередньо укладаються з організаціями (https://drive.google.com/drive/folders/1hT_eV_DG4DkvHvNhDuGY4rho_cfFuFbs), У ході зустрічей ЕГ із представниками фокус-групи здобувачів ВО, випускників встановлено їх задоволеність практичною підготовкою. Зміст і технологія проходження практик визначається програмою практики та завданням, що видаються здобувачам перед її проходженням. За результатами проведення практики проводиться захист відповідних звітів про проходження практики, що відображається у вигляді заліку, здійснюється підготовка матеріалу для написання ВКР. При цьому представники випускової кафедри, відповідальні за практику, сприяють оволодінню здобувачами відповідними навичками та здібностями під час виробничої практики на підприємствах, набуттю навичок «soft and hard skills». При онлайн-зустрічі здобувачі ВО засвідчили задоволеність базами практики, її проходженням.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами ВО за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ЧНУ ім. Ю. Федьковича соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, забезпечується, у першу чергу, вивченням обов'язкових дисциплін циклу загальної («Глобальна економіка», «Стратегічний менеджмент», «Інновації та

інноваційна економіка») та професійної («Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес-етика», «Управління та діагностування бізнес-проектів», «Корпоративне управління») підготовки. Доречно також відзначити, що навички soft skills формуються в здобувачів ВО й при вивченні інших дисциплін, зокрема при підготовці та презентації, обговоренні результатів індивідуальних завдань, командної роботи в групах, вирішенні кейсів, проходженні практики і т.д.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу навчального плану та освітніх компонентів ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» встановлено, що загальне аудиторне навантаження здобувачів в середньому становить близько 23% загального обсягу ОК (з урахуванням проходження практичної підготовки, виконанням і захистом ВКР), при цьому при вивченні навчальних дисциплін частка аудиторної роботи складає близько 40%. Це свідчить про рівномірне та не надмірне навантаження здобувачів ВО. Організація та проведення самостійної роботи регламентується Положення про організацію освітнього процесу в (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu/>). При онлайн-зустрічі зі здобувачами ВО встановлено, що питання обсягу самостійної роботи та її зміст досліджуються шляхом анкетування студентів із метою врахування їх пропозицій. Також у ході онлайн-зустрічі здобувачі ВО підтвердили факт опитування щодо оптимальних обсягів самостійної роботи та їх відповідність своїм потребам і інтересам передбачених обсягів аудиторної та самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За даною освітньою програмою підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється, проте на ОП проводиться робота з підготовки до її впровадження.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через механізм вибору вибіркового ОК, загальним обсягом 30 кредитів ЄКТС (33,3% загального обсягу ОП).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОП передбачено досягнення СК 2 у результаті вивчення ППО 5 («Електронний бізнес»), ППО 7 («Аналіз і прогнозування біржового ринку»), ПРН 8 – ППО 4 («Корпоративне управління»), ППО 5, ППО 7, хоча, фактично, дані результати навчання забезпечуються переважно ППО 6 («Основи стандартизації, метрології та управління якістю») – рекомендовано внести відповідні правки до ОП. У ЗВО діє Положення про порядок реалізації студентами права на вибір навчальних дисциплін – згідно ЗУ «Про вищу освіту» загальноновизнаним терміном є «здобувачі ВО» – рекомендовано до завершення I семестру 2023/2024 н.р. внести відповідне уточнення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У ході експертизи встановлено, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ЧНУ ім. Ю. Федьковича відповідає встановленим вимогам за обсягом, має чітку структуру, передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір. ОК, складають логічну взаємопов'язану систему та загалом дозволяють досягти заявлених цілей, компетентностей, включаючи соціальні навички (soft skills), ПРН. Окремі визначені недоліки не є суттєвими для успішної реалізації ОП. Результати оцінки за проаналізованими підкритеріями дають змогу констатувати відповідність ОП за даним критерієм.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/abituriientu/pravylyaruyiomu/bakalavrat-ta-mahistratura/>). Вони відображають загальні положення організації прийому вступників, строки подачі заяв та прийому документів, порядок конкурсного відбору та зарахування на навчання, особливості організації та проведення конкурсного відбору тощо. Для прийому на навчання для отримання ступеня магістра розглядаються кандидати, які вже мають ступінь бакалавра, ОС магістра (ОКР спеціаліста) і успішно складають вступні іспити. Результати вступних випробувань при цьому включають оцінки ЄВІ та ЄФВВ (які проводяться на основі диплому бакалавра) та зараховуються у конкурсний бал, з встановленням коефіцієнтів 0,2 для ТЗНК ЄВІ, 0,2 для іноземної мови ЄВІ та 0,6 для ЄФВВ. Крім того, також можливий ступ за результатами фахового іспиту та співбесіди з іноземною мовою для тих, хто має диплом магістра або спеціаліста, вступний іспит для іноземних абітурієнтів та аналіз мотиваційних листів, як це передбачено Правилами прийому. При інтерв'юванні здобувачів освіти ЕГ впевнилася, що ніяких дискримінаційних положень щодо прийому на ОП, обмежень або привілеїв щодо доступу до навчання немає.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно правил прийому конкурсний відбір на навчання для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань або розгляду мотиваційних листів. Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра ОП 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на основі НРК6 та НРК7, зараховуються бал (бали): ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року; вступного іспиту для іноземців з дисциплін. Також замість результатів ЄВІ (обох компонентів) використовуються результати співбесіди з іноземної мови, замість результатів ЄФВВ – результат фахового іспиту. Правила прийому до ЧНУ оновлюються кожного року Правилами прийому 2022 р. (<https://cutt.ly/twmghYRe>) та 2023 р. (<https://cutt.ly/bwmghSNz>). Програма фахового іспиту для вступників на ОП щороку переглядається кафедрою та затверджується Вченою радою економічного факультету https://www.chnu.edu.ua/media/vm3b5mpt/076_mag.pdf.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, включаючи академічну мобільність, регулюється рядом нормативних документів, зокрема: Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/zpaxloax/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf> Правилами прийому до ЧНУ ім. Ю. Федьковича. <https://www.chnu.edu.ua/abituriientu/pravylyaruyiomu/bakalavrat-ta-mahistratura/> Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ЧНУ ім. Ю. Федьковича. <https://www.chnu.edu.ua/media/mhvnmkit/polozhennia-pro-poriadok-vidrakhuvannia-pereryvannia-navch-ponovlennia-perevedennia.pdf> Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Ю. Федьковича. <https://www.chnu.edu.ua/media/bhwgmilb/polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist.pdf> Визнання та перезарахування результатів навчання проводяться на підставі представлених здобувачами відповідних документів, таких як додатки до дипломів, сертифікати, індивідуальні плани тощо, які були отримані в інших закладах освіти. Ця процедура здійснюється відповідно до внутрішніх нормативних актів університету, згідно з чинним законодавством та міжнародними договорами, які регулюють академічну мобільність. ЕГ встановила, що в період 2021-2023рр. не було ні переведення здобувачів на ОП з інших ЗВО України, ні участі здобувачів у програмах академічної мобільності, відповідно визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, не здійснювалось. ЕГ підтвердила, що в університеті існує практика визнання результатів навчання за участі здобувачів, які пройшли семестрове навчання інших навчальних закладах, зокрема в Університеті Норт, Норвегія (І. Капітан, К. Сироїжко, Ю.

Флюнт, 2019 р.), Університет м. Єна, Німеччина (О.Кондрієвич, 2017 р.) згідно з чинними у той період нормативними документами, в рамках програми міжнародної академічної мобільності, такої як програма Еразмус+.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що в ЧНУ процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти)» <https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>. Це положення визначає принципи, характеристики, напрями реалізації та порядок цієї процедури. Здобувач освіти має право на зарахування частини результатів неформальної освіти, але не більше 25% відповідної освітньої програми. Зарахування рішення здійснює кафедра чи університет згідно з встановленими процедурами. ЕГ підтвердила, що в ЧНУ існують приклади перезарахування ОК (освітніх компонентів) на освітній програмі (ОП) з використанням результатів навчання отриманих у неформальній освіті: 1. ОК "Інтелектуальний бізнес": Здобувачі освіти можуть отримати кредити за успішне проходження онлайн курсу "Успішний стартап: від ідеї до масштабування" на платформі https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UkrainianStartupFund+S_STARTUP101+2023_T1. Цей курс визнається як результат засвоєння конкретних тем і призводить до перезарахування 1 кредита. 2. ОК "Консалтинговий бізнес": Проходження онлайн курсу "Як будувати бізнес онлайн" на платформі https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CXID101+2021_T1 рівнозначне вивченню теми 2 і призводить до перезарахування 0,5 кредита. 3. ОК "Інформаційна економіка": Здобувачі можуть зарахувати тему 5 цього ОК, шляхом проходження базового курсу "Обережно! Кібершахраї!" на платформі <https://osvita.diia.gov.ua/courses/attention-cyber-fraudsters>, що призводить до перезарахування 0,1 кредита. 4. ОК "Бізнес-інжиніринг" (англ.): Проходження онлайн курсу "Development Economic" від CERG-EI Foundation на <https://www.cerge-ei-foundation.org/distance-learning-program> визнається як результат засвоєння тем 1-2 і призводить до перезарахування 0,7 кредита. Також, курс "Створення та розвиток ІТ-продукту" на <https://genesis.theworkademy.com/uk/courses/course/3269> визнається як результат вивчення тем 5-6 і призводить до перезарахування 0,9 кредита. Усі ці приклади демонструють, що ЧНУ дотримується визначених критеріїв та процедур для перезарахування ОК на ОП в рамках неформальної освіти і надає здобувачам освіти можливість отримати перезарахування за успішне проходження відповідних курсів та програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивний досвід визнання результатів навчання студентів, які брали участь у програмах академічної мобільності, таких як програма Еразмус+. Наявність стандартизованих критеріїв для визнання результатів навчання у неформальній освіті, що спрощує процедуру та забезпечує консистентність. Наявна практика перезарахування ОК з використанням результатів навчання у неформальній освіті, що демонструє успішне застосування визначених правил.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність практик академічної мобільності за час реалізації ОП - рекомендовано активізувати процес інформування та залучення здобувачів до програм академічної мобільності постійно протягом реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ході експертизи встановлено, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ЧНУ ім. Ю. Федьковича відповідає встановленим вимогам критерію 3, який стосується визнання та перезарахування результатів навчання, включаючи участь у програмах академічної мобільності та неформальній освіті. ЕГ дійшла висновку, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у цілому відповідає критерію 3, але рекомендується удосконалити практику академічної мобільності для покращення якості освіти та підготовки студентів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ пересвідчилася, що навчання в магістратурі ЧНУ імені Ю. Федьковича за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» здійснюється за очною (денною) та заочною формами навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.chnu.edu.ua/media/zpaxloax/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf>), що відповідає Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня 076 спеціальності, при цьому запроваджено елементи дистанційного навчання з обов'язковим підсумковим контролем в offline форматі, про що ЕГ повідомив здобувач Денис Мудряк. ЕГ з'ясовано, що крім традиційних методів навчання (лекцій, практичних занять, самостійної роботи) на ОП використовуються інноваційні інтерактивні методи навчання і викладання (дискусії, івенти, тренінги, коучі, бізнес-кейси, бізнес-ігри, майстер-класи). Зокрема Наталія Філіпчук розповіла ЕГ, що використовує в ході викладання ОК «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес-етика» імітаційно-ігрові форми. Інтерактивні методи навчання реалізуються за активної участі в освітньому процесі практиків, у чому ЕГ мала змогу пересвідчитися зі слів гаранта, здобувачів, НПП та роботодавців. Результати анкетування здобувачів, з якими мала змогу ознайомитися ЕГ, свідчать про 100% їх задоволеність методами навчання. Проведення занять здійснюється з використанням платформи Moodle та сервісу Google Meet, з приводу чого ЕГ пересвідчилася зі слів гаранта та відповідального за технічний супровід дистанційного навчання. Важливою складовою досягнення ПНР є практична підготовка, яка запроваджена на ОП 2022 року на заміну асистентської практики. Інтерв'ювання здобувачів та НПП, задіяних до реалізації ОП, а також знайомство з матеріалами за ОП дозволило ЕГ встановити, що методи навчання і викладання, які використовують НПП за ОК, загалом сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. Додатково ПРН забезпечуються через залучення здобувачів до виконання наукових проєктів та їх участь в роботі Бізнес-коли (<https://econom.chnu.edu.ua/biznes-shkola>). Одночасно, НПП припущено технічної помилки, адже має місце невідповідність деяких компетентностей ПРН (наприклад, у силабусі за ЗПО1: ЗК1 не передбачає досягнення ПРН1, натомість вказано досягнення ПРН3 при відсутності ЗК3). Під час реалізації ОП усесторонньо використовується студентоцентризований підхід та забезпечується дотримання принципів академічної свободи, що знаходить прояв у такому: здобувачі обирають форму навчання (в чому ЕГ пересвідчилася зі слів здобувачки Анни Нечипорук, яка розповіла про навчання за індивідуальним графіком); науковий напрямок, тематику, керівника кваліфікаційної роботи; базу проходження практики. Принцип студентоцентризму реалізується й через вільний вибір дисциплін, вибір мови їх викладання (зокрема ВК «Інтелектуальний бізнес» та «Бізнес-інжиніринг» здобувачі можуть вивчати як українською, так і англійською мовою, про що ЕГ пересвідчилася зі слів представників НПП Водянки Людмили, Кифяк Вікторії та здобувачів).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечені необхідною та актуальною інформацією щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів через вільний доступ до освітньої програми та силабусів освітніх компонентів за ОП. На сайті випускової кафедри бізнесу та управління персоналом (<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpruyemstva-ta-up/osvitni-programu>) розміщено освітню програму усіх років реалізації ОП та силабуси як обов'язкових так і вибіркового ОК за ОП першого та другого років навчання в магістратурі (<https://drive.google.com/drive/folders/1kyk8nY18xdMbSl8yESFZ9A8hU1iWJ8kN>), що підтвердив ЕГ здобувач Денис Мудряк. Силабуси за ОК розміщені також у системі Moodle, доступ до яких здобувачі мають за корпоративними адресами, докази чого ЕГ отримала під час огляду матеріально-технічної бази. ЕГ з'ясувала, що інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання певних видів робіт в межах ОК надається здобувачам на перших заняттях, про що повідомили НПП. Додатково куратором та НПП проводяться інформаційно-консультаційні заходи. Здобувачі вищої освіти відзначили застосування різних засобів їх інформування, у тому числі спілкування з гарантом, НПП, а також зрозумілість та достатність для них отриманої інформації.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ЧНУ імені Ю. Федьковича поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечується залученням здобувачів до науково-дослідної роботи, участі у науково-практичних конференціях, круглих столах, опублікування статей та тез доповідей, підготовки наукових проєктів. Дослідницька складова в освітньому процесі передбачена в низці ОК як індивідуальне завдання, про що ЕГ пересвідчилася зі слів здобувачки Анни Нечипорук. Інтерв'ювання здобувачів дозволило ЕГ переконатися в тому, що вони постійно інформуються про можливості поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми як з відкритих джерел (з новин сайту кафедри) так і безпосередньо від НПП за ОК, а також від куратора

групи, про що ЕГ повідомив Комлев Ігор. Здобувачі є учасниками наукових конференцій різних рівнів, приймають участь у конкурсах студентських наукових робіт, мають наукові публікації, залучені до роботи наукового гуртка при кафедрі «Центр креативного підприємництва та лідерства». Активне поєднання на ОП навчання і досліджень відзначили Денис Мудряк, Анжела Бечко, Назар Блеско та ін. Зокрема, у роботі наукового гуртка прийняли участь Денис Мудряк – голова гуртка, Тетяна Новак, Ігор Комлев та ін. (<https://econom.chnu.edu.ua/naukovyj-gurtok-tsentr-kreatyvno-go-pidpruyemnytstva-ta-liderstva>). Про свій досвід участі у міжнародній конференції ЕГ повідомив Денис Мудряк, відзначивши одночасно те, що результати його наукового дослідження опубліковані у Бостонському журналі двома мовами. На зустрічі з академічним персоналом ЕГ з'ясувала, що здобувачі є учасниками міжнародних наукових проєктів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ЧНУ імені Ю. Федьковича сформувалася практика перегляду та оновлення змісту ОК, що відбувається згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1Cm3zUUBOlFhpBkF27Y3kO7J8TB3Mk2kz7/view?%20usp=sharing>), яке «регулює питання залучення до процесів забезпечення якості освіти в Університеті як учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний персонал), так і інших зацікавлених осіб (роботодавці, випускники та ін.)». Під час зустрічі з гарантом, НПП, адміністративним персоналом, а також за результатами аналізу документації кафедри ЕГ пересвідчилася, що оновлення змісту ОК відбувається регулярно до початку навчального року на основі наукових досягнень НПП, за результатами їхньої участі у наукових та освітніх проєктах, а також з урахуванням побажань здобувачів ВО, роботодавців та ін. стейкхолдерів. Так, аналіз силабусів дозволив дійти до висновку, що здобувачам пропонується актуальна література, здебільшого наукові публікації: монографії, статті. Зміст ОК враховує останні наукові досягнення НПП, з огляду на наявність в переліку рекомендованих джерел видань самих викладачів (ОК «Електронний бізнес», ОК «Інновації та інноваційна економіка», ОК «Стратегічний менеджмент» та ін.). На організаційній зустрічі гарант ОП повідомила ЕГ, що наукові дослідження в межах докторської дисертації Вербівської Людмили стали основою для розробки нововведеної ОК «Електронний бізнес». Аналіз документації кафедри та силабусів за ОК дозволив ЕГ пересвідчитися, що дослідження питань управління конфліктами, ефективності публічних виступів, емоційного інтелекту, розкриті у розробках Філіпчук Наталії, стали основою для ОК «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес-етика»; особливості стратегічного менеджменту як необхідного чинника підвищення конкурентоспроможності сучасних підприємств, розглянуті у наукових працях Галушки Зої, стали підґрунтям для ОК «Стратегічний менеджмент». Перший проректор ЧНУ імені Ю. Федьковича відмітив, що НПП, залучені до викладання на ОП, постійно «йдуть в ногу з часом», враховуючи сучасні практики в підприємницькій діяльності – цифровізація бізнесу, проєктний підхід тощо. Оновленню ОК сприяє також участь НПП у виконанні комплексних тем кафедри та дослідження актуальних питань, які є об'єктом дослідження наукової школи кафедри: електронний бізнес, економічна безпека та сталий розвиток суб'єктів господарювання, соціальна відповідальність бізнесу тощо, у чому мала змогу пересвідчитися ЕГ зі слів гаранта ОП. Крім того, ПНН кафедри оновлюють зміст ОК за результатами наукової співпраці з колегами інших закладів вищої освіти (про що ЕГ повідомили на відкритій зустрічі Ярослав Пушак – проф. Львівського державного університету внутрішніх справ та Наталія Корженівська – д.е.н. професор Подільського державного університету).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ з'ясувала, що в ЧНУ імені Ю. Федьковича навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інституційною політикою інтернаціоналізації. Завдяки угодам про співробітництво із зарубіжними закладами освіти, здобувачі та НПП, задіяні в освітньому процесі на ОП, можуть виконувати спільно із зарубіжними партнерами наукові дослідження, приймати участь в конференціях, проходити стажування, приймати участь в академічній мобільності, літніх школах. Так, декан економічного факультету повідомив ЕГ, що здобувачі за ОП на постійній основі долучаються до програм обміну з університетом Nordland (Норвегія), Енським університетом (Німеччина) та більше ніж 40 зарубіжними закладами, з якими ЧНУ імені Ю. Федьковича має партнерські угоди. Здобувачі приймають участь у літніх та зимових школах (наприклад, проходили навчання у літній школі Яського університету ім. А.Й. Кузи (Румунія) та зимовій школі на базі Лодзинського університету (Польща) <https://econom.chnu.edu.ua/advert/litnya-shkola-pryntsy-py-spravedlyvogo-rozvytku-pid-chas-protsvitannya-ta-pid-chas-kryzy-na-bazi-lodzyskogo-universytetu-polshha>). ЕГ пересвідчилася, що ОП передбачає знайомство здобувачів зі світовими здобутками у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності завдяки залученню іноземних фахівців до освітнього процесу, зокрема здобувачі щороку слухають цикл лекцій по соціальному підприємству від професора з Норвегії (у до ковідні часи – offline, наразі online). Здобувачам надається можливість в online форматі пройти навчання у закладах Польщі, про що ЕГ повідомив здобувач Ігор Комлев. Активно приймають участь здобувачі у програмах академічної мобільності, у чому ЕГ пересвідчилася зі слів представника відділу міжнародних зв'язків Ярослава Редьки, так здобувачка 1 року навчання Ванзяк виграла програму академічної мобільності у Норвегії у весняному семестрі. Інтерв'ювання НПП, залучених до викладання на ОП, дозволило ЕГ встановити, що викладачі активно приймають участь у програмах Еразмус+ (зокрема Кифяк Вікторія), проходять наукові закордонні стажування в Румунії (зокрема Любов Водянка), Польщі (зокрема Зибарева Оксана). Активність НПП у міжнародній діяльності також знаходить прояв у такому: НПП проводять гостьові лекції у зарубіжних закладах освіти (Польщі, Румунії), координують міжнародні літні та зимові школи з підприємництва (Лопатинський Юрій), є

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Під час реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в ЧНУ імені Ю. Федьковича всесторонньо реалізується студентоцентризований підхід та дотримання принципів академічної свободи. Методи навчання і викладання є інтерактивними та постійно удосконалюються НПП за результатами їхнього стажування й підвищення кваліфікації. НПП регулярно оновлюють зміст ОК на основі їхніх наукових досягнень, сучасних тенденцій в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що реалізується через тісну співпрацю з роботодавцями. Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП пов'язані з інституційною політикою інтернаціоналізації, завдяки усталеним інституційним партнерським відносинам зі значною кількістю іноземних закладів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Неузгодженість у силабусах освітніх компонент компетентностей та програмних результатів навчання та невідповідність їх методам навчання та викладання. ЕГ рекомендує робочій групі до моменту публічного обговорення проєкту ОП 2024 року вступу узгодити компетентні та ПРН, враховуючи методи викладання за ОК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня в ЧНУ імені Ю. Федьковича» у цілому відповідає критерію 4, має повну узгодженість за якісними підкритеріями 4.2-4.5, оскільки: учасники освітнього процесу своєчасно отримують доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК; на ОП забезпечено поєднання навчання і досліджень; НПП регулярно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а навчання, викладання та наукові дослідження на ОП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО та має достатній рівень узгодженості за підкритерієм 4.1., оскільки форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентризованого підходу, принципам академічної свободи та у своїй сукупності сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та ПРН, проте має місце їх певна неузгодженість з компетентностями та ПРН. Застосування цілісного підходу в оцінюванні навчання і викладання за ОП дозволило ЕГ встановити, що освітня діяльність за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня в ЧНУ імені Ю. Федьковича відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В ЧНУ існує чітка та зрозуміла система контрольних заходів для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в межах ОК. Основними формами контролю результатів навчання є вхідний контроль на початку навч. процесу, поточн. підсумк. контроль. Контрольні заходи засновані на чітких критеріях оцінюв., які оприлюднюються заздалегідь, забезпечують перевірку досягнень ПРН. Об'єкт. оцінюв. забезпеч. рівними умовам, відкритістю інформації, єдиними критеріями оцінювання, оприлюдненням результатів контрольних заходів, можливістю застосув. системи MOODLE. Для захисту звітів з практики створюється комісія з 3 НПП, формув. складу яких здійснюється згідно з Положенням <https://www.chnu.edu.ua/media/djcdodmf/polozhennia-pro-atestatsiiu-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>. Здобувачі, які отримали незад. оцінку або позначку «не з'явилися» на підсумк. контролі, мають право перездати екзамену/заліку за графіком ліквідації академічних заборгованостей, допускається не більше 2 разів з кожної ОК. Здобувач не може бути допущений до пересклад. екзамену з ОК, доки не виконає усі види робіт з ОК. Форми контр. заходів включ. тест. у системі MOODLE, контр. завд. до семін. практ. занять, контр.

роботи, тестовий контроль тем, а також поточний контроль засвоєння матеріалу шляхом відповідей на запитання, доповідей та дискусій. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання подається здобувачам вищої освіти на початку семестру на перших заняттях, а також доступна в електронній системі Moodle, на сайті ЗВО. Норм. базу оцін. навч. досягнень здобувачів регламентує Полож. про організацію осв. процесу <https://www.chnu.edu.ua/universityet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu/>, Полож. про атест. здобувачів ВО, роботи Екзам. комісій в ЧНУ <https://www.chnu.edu.ua/media/djcdodmf/polozhennia-pro-atestatsiiu-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>; Положення про апеляцію на результати підс. семестр. контр. <https://www.chnu.edu.ua/media/hofnofgh/polozhennia-pro-apeliatsiiu.pdf>. На початку семестру на І занятті усно та/або через сайт кафедри, факультету, через систему Moodle викладач ознайомлює здобувачів ОП із формою, структурою, змістом поточного оцінюв., контрольних заходів, критерії оцінювання. Форми контрольних заходів на ОП визначені навч. планом, робочим навч. планом, силабусами (робоч. прогр.) ОК, розміщ. на сайті кафедри та/або у системі Moodle. Поточн. облік оцін. здобувачів ОП НПП здійснює у журналі обліку роботи академ. групи та на сторінці ОК у системі електр. навч. ЧНУ (<https://moodle.chnu.edu.ua/>). Екзамени, заліки складаються здобувач. згідно з розкладом, визнач. графіком освітн. процесу, розкладом на семестр. Терміни проведення контр. заходів розміщуються на сайті економічного факультету (<https://econom.chnu.edu.ua/studentu/navchannya/rozklady-d-f-n>). Після заверш. семестр. контр. заходів на засіданні кафедри аналізуються їх результ., фіксуються у протоколі (протоколи № 8 від 24.01.2023 р., № 16 від 27.06.2023р.).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ з'ясувала, що форма атестації здобувачів за ОП відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnistvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>). Атестація відбувається екзаменаційною комісією (ЕК) відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи ЕК в ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/media/djcdodmf/polozhennia-pro-atestatsiiu-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>). Атестація включає у себе процедуру публічного захисту кваліфікаційної роботи. Захист робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК, де присутні голова, заступник та інші члени ЕК, а також стейкхолдери/роботодавці та представники інших кафедр. Кожен член ЕК виставляє оцінку окремо, і рішення щодо кожного здобувача приймається колегіально. Голова оголошує оцінки на захисті. Здобувач має право на оскарження результатів захисту, згідно з Положенням <https://www.chnu.edu.ua/media/djcdodmf/polozhennia-pro-atestatsiiu-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>. Протягом періоду існування ОП не було випадків оскарження процедури та результатів проведення атестації серед здобувачів. Зазначено, що здобувач, який отримав незадовільну оцінку за захист кваліфікаційної роботи, має право на її повторний захист. У випадках повторного незадовільного захисту роботи здобувач втретє до атестації не допускається. Кваліфікаційні роботи зберігаються в репозитарії ЧНУ <https://eprints.cdu.edu.ua>. Отже, атестаційні процедури університету відповідають вимогам стандарту вищої освіти та проводяться у вигляді публічного захисту кваліфікаційних робіт.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що документи ЗВО містять процедуру проведення контрольних заходів, які регулюються рядом нормативних актів, зокрема Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті. http://www.budarch.chnu.edu.ua/res/budarch/Docs/Polozhennia/9_Poloah_pro_kontrol_i_ocin_zdobuvachiv_2020.pdf Цей документ визначає процедури та критерії оцінювання навчальних досягнень. ЗВО забезпечує доступність цих документів для здобувачів вищої освіти та викладачів шляхом їхньої публікації на офіційних веб-ресурсах університету <http://www.budarch.chnu.edu.ua/>. Це дозволяє здобувачам та викладачам ознайомитися з документами та правилами проведення контрольних заходів. Об'єктивність та неупередженість оцінювання забезпечуються завдяки відкритості та прозорості процесу. В присутності стейкхолдерів/роботодавців та представників інших кафедр на засіданнях Екзаменаційної комісії (ЕК) http://www.budarch.chnu.edu.ua/res/budarch/Docs/Polozhennia/9_Poloah_pro_kontrol_i_ocin_zdobuvachiv_2020.pdf під час захисту кваліфікаційних робіт. Крім того, чіткі критерії оцінювання, визначені в Положенні про контроль і систему оцінювання http://www.budarch.chnu.edu.ua/res/budarch/Docs/Polozhennia/9_Poloah_pro_kontrol_i_ocin_zdobuvachiv_2020.pdf, гарантують об'єктивність. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів описані в Положенні про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів ЧНУ <https://www.chnu.edu.ua/media/hofnofgh/polozhennia-pro-apeliatsiiu.pdf>. Вони передбачають створення апеляційної комісії, яка розглядає суперечки та захищає права осіб, які оскаржують оцінки. Етичний кодекс ЧНУ <http://www.budarch.chnu.edu.ua/res/budarch/FABDPM/AcademicIntegrity/ChNU-ethic-codex.pdf> також регулює етичні стандарти та вимоги до академічної доброчесності. Процедура повторного захисту регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/zpplxax/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf> Здобувачам, які отримали незадовільні оцінки, надається право на повторний захист, і ця процедура використовується не більше 2 разів з кожної дисципліни. Процедура оскарження розглядається в

Положенні про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів ЧНУ <https://www.chnu.edu.ua/media/hofnofgh/polozhennia-pro-apeliatsiiu.pdf>. Здобувачі мають право подавати заяви щодо оскарження результатів, і ці заяви розглядаються апеляційною комісією визначених термінах. За результатами аналізу, можна підтвердити, що система контролю якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті є дієвою та відповідає вимогам стандартів вищої освіти. Під час інтерв'ювання здобувачів ЕГ пересвідчилася що, за час існування освітньої програми не було випадків оскарження об'єктивності екзаменаторів чи конфлікту інтересів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертна група (ЕГ) з'ясувала, що в Чернівецькому національному університеті (ЧНУ) існують документи, що містять політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності: Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. https://drive.google.com/file/d/1mp8nqaqTOA-DdayW-CC_UoHB8PiX4PH3/view; Правила академічної доброчесності у ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>; Етичний кодекс ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/xel1ulcg/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>; Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/ozmforih/polozennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-plahiatu.pdf>. Перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт та інших наукових та навчальних матеріалів проводиться з використанням програмно-технічних засобів, на які ЧНУ має ліцензії або угоди на використання, зокрема UNICHECK. Організацію перевірки здійснюють уповноважені особи на кафедрах, які призначаються наказом ректора ЧНУ. Здобувачі та викладачі ознайомлені з пороговим значення проходження системи антиплагіату для кожного виду робіт. ЕГ встановила, що база/репозитарій кваліфікаційних робіт у межах освітньої програми формується у відповідності з процедурами, визначеними в університетських документах, відповідно кожна кваліфікаційна робота, після успішного захисту, зберігається в електронному форматі у репозитарії ЧНУ. У разі порушення академічної доброчесності у ЧНУ передбачено різні види реакції. ЕГ підтвердила, що ці види реакції внесені до нормативних актів та документів університету. Зокрема, можливість надати рекомендацію щодо захисту кваліфікаційної роботи може бути відхилена, якщо виявлено порушення академічної доброчесності. Процедури реагування на порушення академічної доброчесності регламентовані Правилами академічної доброчесності <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf> та Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ. <https://www.chnu.edu.ua/media/ozmforih/polozennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-plahiatu.pdf> Також, ЧНУ активно співпрацює у сфері академічної доброчесності і взяв участь у проєкті AcademIQ "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти", спрямованому на підтримку закладів вищої освіти в Україні у розвитку системи забезпечення якості освіти та культури академічної доброчесності. ЕГ підтвердила, що протягом існування освітньої програми в ЧНУ не було виявлено випадків порушення академічної доброчесності, і надані заходи та процедури є дієвими та дотримуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЗВО використовує різнорівневі види завдань у контрольних заходах, включаючи тестування, контрольні завдання, тестовий контроль тем, доповіді та дискусії. ЧНУ має систему апеляції для студентів, які не погоджуються із результатами контрольних заходів. Крім того, існує можливість перездачі контрольних заходів для студентів, які отримали незадовільні оцінки або "не з'явилися" на підсумковому контролі. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доступна для студентів на початку семестру та розміщується на офіційному сайті університету та системі Moodle. ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність системи моніторингу та збору інформації про чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання – рекомендовано впровадити протягом 3 місяців систему моніторингу та збору інформації про чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання, щоб виявити можливі недоліки та недоречності в системі оцінювання. Відсутність уніфікованої системи управління навчальним процесом - рекомендується протягом року розглянути можливість використання спеціалізованих інструментів для відстеження прогресу здобувачів ВО, що дозволить оперативно реагувати на їх потреби, допомагати вдосконалити навчання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича відповідає оцінці рівня "В" за критерієм 5, оскільки має наявність чітких критеріїв оцінювання, різнорівневі види завдань, можливість апеляцій та Perezдачі контрольних заходів. Проте, існують певні недоліки, такі як відсутність системи моніторингу та уніфікованої системи управління навчальним процесом, які вимагають удосконалення.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановлено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ЧНУ імені Ю. Федьковича у цілому забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. Згідно даних таблиці 2 відомостей СО викладання обов'язкових ОК забезпечують 8 НПП, зокрема 6 докторів наук та 2 кандидатів наук, що мають значний стаж науково-педагогічної роботи (найменше – 19 років у доцента Філіпчук Наталії). Усі НПП, що забезпечують викладання саме обов'язкових ОК на ОП, працюють за основним місцем роботи, 3 з них є завідувачами випускових кафедр. Останнє свідчить про залучення до викладання на ОП НПП профільних кафедр. За результатами вивчення відомостей СО, а також інформації, розміщеної на сайті кафедри бізнесу та управління персоналом, ЕГ дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація НПП, підтверджена відомостями щодо вищої освіти, наукових та методичних публікацій, наявної практики підвищення кваліфікації й міжнародного стажування, відповідає «Положенню про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП у ЧНУ» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4c1hxzdb/pro-provedennia-konkursu-na-zamishchennia-vakantnykh-posad.pdf>). Відповідно до п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності всі НПП мають не менше 6 досягнень за останні п'ять років (Філіпчук Н.В. – 6 пп., Шилепницький П.І. – 8 пп., Лопатинський Ю.М. – 9 пп., Галушка З.І. та Белей С.І. – 10 пп., Вербівська Л.В., Зибарева О.В. – 11 пп., Буднікевич І.М. – 12 пп.). Усі НПП, залучені до викладання обов'язкових ОК, мають публікації у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Водночас, науковий доробок НПП більшою мірою тяжіє до спеціальності 051 Економіка.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ під час інтерв'ювання допоміжних (сервісних) структурних підрозділів виявлено, що в ЧНУ імені Ю. Федьковича механізм конкурсного добору НПП регламентується «Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП у ЧНУ» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4c1hxzdb/pro-provedennia-konkursu-na-zamishchennia-vakantnykh-posad.pdf>). Перелік вакантних посад публікується у відкритому доступі на сайті університету (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/bezperervna-osvita/vakansii/>), де зазначаються вимоги до претендента на посаду, перелік документів, що подаються претендентом на посаду, місце та терміни їх прийому. На момент виїзної акредитаційної експертизи оголошено конкурс на заміщення посад доцента (1 ставка), асистента (2 ставки) кафедри бізнесу та управління персоналом, що триває по 13 жовтня 2023 р. У ЧНУ імені Ю. Федьковича створена конкурсна комісія, яку очолює декан економічного факультету, яка є первинним органом, що розглядає документи претендентів на посаду, про що ЕГ повідомила представниця відділу кадрів. ЕГ встановила, що механізм проведення конкурсного відбору НПП є дієвим та прозорим, дозволяє здійснити моніторинг рівня професіоналізму претендента освітнім компонентам, що він викладає, та формувати кваліфікований колектив НПП з урахуванням рейтингу за результатами опитування здобувачів щодо якості викладання, на чому наголосила представниця центру забезпечення якості освіти Іванчук Марія. Завдяки цьому забезпечується достатньо високий рівень професіоналізму при викладанні дисциплін на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ, поспілкувавшись зі здобувачами вищої освіти, випускниками, НПП та представниками роботодавців мала змогу переконатися, що у ЧНУ імені Ю. Федьковича за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» до організації та реалізації освітнього процесу активно та на постійній основі залучаються роботодавці у різних формах. Тісна співпраця з роботодавцями починаючи від етапу проектування ОП, завершуючи етапом атестації здобувачів забезпечує її прикладний характер та практичне спрямування, про що під час зустрічі з адміністрацією

ЕГ повідомив перший проректор Василь Балух. Роботодавці залучаються до розробки ОП, зокрема Петров Роман – директор ТОВ «ПокрівляЦентр» є зовнішнім стейкхолдером у складі проектної групи; беруть участь в обговоренні та удосконаленні ОП (зокрема щодо ОП 2022 р. – <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/obgovorennya-osvitnih-program-zi-stejkholderamy>, щодо ОП 2023 р. – <https://econom.chnu.edu.ua/advert/obgovorennya-proyektu-zmin-do-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-riven-vyshhoyi-osvity-drugyj-magisterskyj>); є гостьовими лекторами (<https://econom.chnu.edu.ua/gostovi-lektsiyi-treniny-praktychni-zanyattya>); сприяють проведенню занять та практичній підготовці здобувачів на базі власних підприємств, що підтвердили здобувачі та випускники ОП; рецензують кваліфікаційні роботи (зокрема це відзначили роботодавці Артур Жаворонок, Сергій Тимчук); входять до складу атестаційних комісій. Роботодавці приймають участь у роботі бізнес-школи (<https://econom.chnu.edu.ua/biznes-shkola>), надають консультації на заняттях бізнес-інкубатора «Innovation Challenge» (<https://innovation-incubator-018db5.webflow.io/>), та заходах, організованих Центром співпраці з підприємцями, що започаткований випусковою кафедрою за результатами участі у міжнародному проекті на економічному факультеті та дозволяє згуртувати практиків (<http://срe.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>). З роботодавцями підписано низку угод про співпрацю (<https://drive.google.com/drive/folders/1mWkc1pGvYEJXWOGJFwq-BhvhrITWxE4>), зокрема ПП «Грандем», ТОВ «ДІЗАЛ ГРУП», ТОВ «Академія біржових технологій» та ін. У рамках цих угод здійснюється, зокрема залучення роботодавців до гостьових лекцій та проходження виробничої переддипломної практики здобувачами. У ЧНУ імені Ю. Федьковича діє рада стейкхолдерів як дорадчо-консультаційний орган, який здійснює свою діяльність, з метою забезпечення якості підготовки фахівців на основі співробітництва факультетів/навчально-наукових інститутів із зацікавленими установами та організаціями, провідними роботодавцями (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/pry-universyteti/rada-steikholderiv/>), що є ще одним інструментом залучення роботодавців до реалізації та організації освітнього процесу на ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Інтерв'ювання здобувачів, випускників, НПП, представників роботодавців, а також опрацювання інформації, представленої на сторінці кафедри бізнесу та управління персоналом, дозволило ЕГ пересвідчитися в тому, що ЧНУ імені Ю. Федьковича залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та представників роботодавців. На відкритій зустрічі Наталія Гнатишина та Мар'яна Гуменюк повідомили ЕГ, що є фахівцями практиками, залученим до викладання на ОП на засадах сумісництва. Для здобувачів на ОП організуються виїзні лекції на виробництво, де вони мають змогу ознайомитися як з процесами виробництва так оцінкою певних параметрів якості та сертифікації продукції (зокрема на ФГ «МакоСад», ПП «Трембіта»), про що ЕГ повідомила Любов Водянка. З матеріалів, розміщених на сайті випускової кафедри, ЕГ дізналася про залучення до аудиторних занять директора ТОВ «ДСЛ Груп» Сергія Палагнюка у рамках ОК «Управління та діагностування бізнес-проектів», «Електронний бізнес» та «Корпоративне управління» (<https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/proyektuj-pidhid-do-organizatsiyi-biznesu>); Вікторії Євсюкової (Vice President of Sales голландської компанії Global IT Support) та Дарини Тішкової (HR Manager голландської компанії Global IT Support) за ОК «Соціальна відповідальність бізнесу», «Управління конкурентоспроможністю підприємства», «Методологія HR-інжинірингу» (<https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/invent-proekr-ep>); Яни Брус (співзасновниці ГО «Квітує серце», асоціації ОСББ «Чернівці», депутатки Чернівецької міської ради) за ОК «Корпоративне управління», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Управління конкурентоспроможністю підприємства» (<https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/ivent-proyekt-na-temu-blagodijnist-u-pidpryyemnytskij-diyalnosti-yak-proyav-sotsialnoyi-vidpovidalnosti-biznesu>). Під час інтерв'ювання роботодавців, ЕГ отримала докази активного залучення роботодавців до роботи зимової бізнес-школи від роботодавців Сергія Тимчука – ПП «Grandem» та Мирослава Пантелейчука – «White story»; відкриті для екскурсій на виробництво, проведення гостьових лекцій (Роман Петров – ТОВ «Покрівля-центр», Пантелейчук Мирослав). Здобувачі та випускники також відзначили залучення роботодавців до гостьових лекцій, екскурсій на виробництво (випускниця Гольцова Ірина), участь роботодавців у роботі бізнес-школи (здобувачка Евеліна Баланда).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ пересвідчилася, що ЧНУ імені Ю. Федьковича сприяє професійному розвитку НПП. Процедура підвищення кваліфікації та стажування регламентує «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normativni-dokumenty/polozhennia-pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv/>), згідно з яким НПП має право вибору форм, видів, напрямів та суб'єктів підвищення кваліфікації, а також на підвищення кваліфікації поза межами Плану підвищення кваліфікації, що формується на 5 років. ЕГ встановила, що НПП підвищують кваліфікацію як в Україні так і за кордоном. За останні 5 років усі НПП кафедри, залучені до викладання обов'язкових ОК, пройшли підвищення кваліфікації/стажування, що підтверджується сертифікатами (<https://drive.google.com/drive/folders/1XTs-774DuYmczDA8WDz5yrpjYBOqulMT>; <https://drive.google.com/drive/folders/1YxWebbSGUzv8SlsDuevNTiKJTzWMS2eC>). Інтерв'ювання НПП дозволило ЕГ переконатися, що НПП підвищують кваліфікацію на постійній основі, зокрема у Полтавському університеті економіки та торгівлі за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, а також в зарубіжних закладах освіти в рамках двосторонніх договорів та програмою Еразмус +. Зокрема, представниця академічного персоналу Любов Водянка повідомила ЕГ, що проходила підвищення кваліфікації у Західному університеті

Тімішоари (Румунія) в рамках проєкту Еразмус К1; Оксана Зибарева стажувалася у Польщі за рахунок приймаючої сторони. ЧНУ імені Ю. Федьковича сприяє участі НПП у програмах академічної мобільності, зокрема через розміщення актуальних оголошень на сайті університету, зокрема в новинах відділу міжнародних зв'язків, в чому ЕГ пересвідчилася зі слів представника відділу Ярослава Редькв. У ЧНУ імені Ю. Федьковича для сприяння розвитку ПНН як педагогів проводяться навчальні семінари, про що відмітила за зустрічі з адміністративним персоналом представниця центру забезпечення якості освіти.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ констатує, що ЧНУ імені Ю. Федьковича стимулює розвиток викладацької майстерності НПП через різні форми заохочення, що визначені Колективним договором (<https://www.chnu.edu.ua/media/ixsif41c/kolektyvnyu-dohovir-2022-2025.pdf>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку (<https://www.chnu.edu.ua/media/mm2ed1zj/pravylavtr.pdf>), Положенням про відзначення працівників державними нагородами України та відомчими заохочувальними відзнаками МОНУ (<https://drive.google.com/file/d/1ZeduZgNuQIaJ4qXeKJ4PqrhP1MR4NLos/view>). В основу стимулювання викладацької майстерності покладено рейтингування НПП, що містить 3 складові: наукова діяльність, навчально-методична діяльність, культурно-мистецька діяльність. Рейтингування НПП та рейтингування кафедр проводиться щорічно, за результатами чого найкращі працівники та кафедри першої та другої групи за рейтингом преміюються фінансово, про що ЕГ повідомив перший проректор Василь Балух. У 2022 р. на преміювання НПП ЧНУ імені Ю. Федьковича виділено 3 млн. грн. 5 співробітників кафедри за підсумками комплексного рейтингування отримали 20% надбавки до посадового окладу, про що повідомив проректор з наукової роботи Андрій Саліма. Інтерв'ювання НПП дозволило ЕГ з'ясувати, що система рейтингування, яка функціонує в університеті, максимально враховує усі здобутки НПП, має орієнтувальну функцію, стимулюючи викладачів прагнути до найкращого результату, про що ЕГ повідомила представниця НПП Зоряна Кобеля. НПП кафедри (Лювов Водянка, Вікторія Кифяк, Людмила Вербівська, Світлана Белей) підтвердили, що отримали матеріальне стимулювання (https://drive.google.com/file/d/16hmf9Ji2qscd4M9NtRUjDC2YZ_JeMmi1/view). Одночасно за високі результати у науковій, освітній та громадській діяльності НПП нагороджуються грамотами, почесними грамотами та подяками обласного рівня. Непрямим методом стимулювання викладацької майстерності є щорічне опитування здобувачів, а також система взаємовідвідувань занять.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

На ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня ВО в ЧНУ імені Ю. Федьковича активно залучаються роботодавці, професіонали-практики, експерти галузі до організації та реалізації освітнього процесу, до проведення аудиторних занять. В університеті використовується збалансований підхід до кадрового відбору НПП, зорієнтований на професіоналізм при викладанні ОК, до викладання залучені НПП профільних кафедр. Започатковано роботу бізнес-школи, бізнес-інкубатора. Позитивною практикою є сформовані інституційні можливості для підвищення кваліфікації у різних формах у зарубіжних університетах-партнерах за рахунок приймаючої сторони. Заклад освіти стимулює розвиток викладацької майстерності, через систему рейтингування кафедр та НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Аналіз наукових публікацій НПП показав, що науковий доробок НПП випускової кафедри, залучених до викладання обов'язкових ОК, більшою мірою тяжіє до спеціальності 051 «Економіка». ЕГ рекомендує протягом поточного навчального року посилити наукову роботу НПП, спрямовану на предметну область спеціальності 076 Підприємництво та торгівля.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у цілому відповідає критерію 6, повністю узгоджена за підкритеріями 6.2-6.6, оскільки процедури конкурсного добору НПП є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП; до організації та реалізації освітнього процесу активно залучаються роботодавці, має місце залучення професіоналів-практиків,

експертів галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності до аудиторних занять (зокрема виїзних); ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності та має достатній рівень узгодженості за підкритерієм 6.1, оскільки академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН, проте, незважаючи на значний науковий доробок НПП, зокрема публікації у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, він більшою мірою знаходиться за межами спеціальності 076. Застосування цілісного підходу в оцінюванні людських ресурсів дозволило ЕГ встановити, що освітня діяльність за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня в ЧНУ імені Ю. Федьковича відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ констатує, що фінансові та матеріально-технічні ресурси ЧНУ імені Ю. Федьковича, а також навчально-методичне забезпечення ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», дозволяють досягти визначених програмою цілей та ПРН. Так, віртуальний огляд матеріально-технічної бази (14 корпусу, укріттів, гуртожитків, наукової бібліотеки) дозволив ЕГ пересвідчитися щодо наявності всіх передумов для забезпечення освітніх потреб здобувачів. Для підготовки здобувачів за ОП використовуються матеріально-технічні ресурси університету, економічного факультету, достатній аудиторний фонд 14 корпусу (лекційні аудиторії, оснащені мультимедійною технікою, комп'ютерні лабораторії з сучасним програмним забезпеченням для опанування цифрових навичок та тестування). У навчальних корпусах діє сервіс авторизованого доступу до Wi-Fi мережі з підключенням через корпоративний акаунт @chnu.edu.ua. ЧНУ імені Ю. Федьковича забезпечує безпеку учасників освітнього процесу (16 укріттів, зокрема укріття 16 ліцею – для здобувачів ОП). Укріття обладнані з дотриманням усіх вимог, про що ЕГ мала змогу пересвідчитися під час їх віртуального огляду. У гуртожитку, де мешкають здобувачі за ОП (№5) ЕГ продемонстровано укріття, кухня, кімнати блочного типу на 4-х осіб з санвузлом. Поруч з гуртожитком наявні спортивні майданчики для різних видів спорту, тренажери для здійснення силових вправ, приміщення футбольного клубу, фітнес зала. У гуртожитку з є студентський кампус, що використовується здобувачами для організації різних заходів: настільних ігор, засідань дискусійних клубів, тощо (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/zahalni-vidomosti/strukturni-pidrozidily/studmistechnko/>). Здобувачі та НПП мають доступ до наукових ресурсів для навчання в потужній бібліотеці ЧНУ імені Ю. Федьковича (<http://www.library.chnu.edu.ua>), електронного репозитарію (<https://archer.chnu.edu.ua/>), електронного каталогу та електронних наукових досліджень, зокрема Cambridge University Press, Web of Science, Scopus, ScienceDirect та інш. через корпоративні акаунти, про що ЕГ повідомили представник бібліотеки Олег Шилук. В освітньому процесі використовується система дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/>). Доступ до навчальних курсів доступний через корпоративні електронні адреси здобувачів. За ОК розміщено робочі програми, силабуси, навчально-методичні матеріали в розрізі тем (лекційний матеріал, практичні завдання, тести, посилання на зовнішні ресурси, модульні контроль роботи та ін.). Індивідуальні роботи здобувачів перевіряються на унікальність за допомогою програми Unicheck, що вбудована в Moodle. Для допомоги учасникам освітнього процесу використовувати дистанційні технології навчання в ЧНУ імені Ю. Федьковича розроблено інструктивно візуалізовані матеріали (<https://online.chnu.edu.ua/>). Окремого опитування щодо задоволення матеріальною базою за ОП не здійснювалось.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ пересвідчилася, що ЧНУ імені Ю. Федьковича забезпечує безоплатний та безперешкодний доступ здобувачів та НПП до всіх об'єктів інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП, а саме: здобувачі та НПП мають змогу безоплатно користуватися ресурсами бібліотеки (<http://www.library.chnu.edu.ua>), інституційним репозитарієм (<https://archer.chnu.edu.ua/>), комп'ютерними класами, спортивними майданчиками, тренажерними залами. За необхідності здобувачам надається можливість поселення у гуртожитку. Через корпоративні акаунти здобувачі мають безоплатний доступ до віртуального освітнього середовища на платформі Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua>). Вільний доступ забезпечено здобувачам до інформаційних ресурсів щодо стосуються освітнього процесу як через інформаційні стенди (зокрема, наявні в гуртожитках) так і через офіційний сайт, зокрема щодо освітньої діяльності (<https://www.chnu.edu.ua/novyny/osvitnia-diialnist/>), наукової діяльності (<https://www.chnu.edu.ua/novyny/naukova-diialnist/>), академічної мобільності (<https://www.chnu.edu.ua/novyny/mizhnarodna-diialnist/>). Для вирішення проблем, задоволення потреб та інтересів здобувачів працює студентське самоврядування (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/gum_osvita/o2%20stud_parlam), профспілкова організація студентів (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/studentske-zhyttia/profspilkova-orhanizatsiia-studentiv/>), для здобувачів ОП на економічному факультеті працює «Скринька довіри». Під час інтерв'ювання представників студентського самоврядування ЕГ мала змогу пересвідчитися, що керівництво університету задовольнило прохання здобувачів в частині виділення певного простору для реалізації їхніх ідей, організації проведення певних заходів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ дійшла висновку, що ЧНУ імені Ю. Федьковича створив для здобувачів освіти якісне і безпечне освітнє середовище, яке поєднує можливості навчання та позанавчальної роботи. Навчальні корпуси, в яких відбувається підготовка здобувачів за ОП, за результатами віртуального огляду матеріальної бази, повністю задовольняють вимогам техніки безпеки, включаючи протипожежну. У період воєнного стану безпечність освітнього середовища забезпечена наявністю укриттів. Під час зустрічі ЕГ з адміністрацією ЧНУ імені Ю. Федьковича, проректор з науково-педагогічної роботи Дмитро Федорцов запевнив, що університет має 12 укриттів (9 в навчальних корпусах та 3 в гуртожитках). Усі укриття сертифіковані відповідною комісією. На сайті університету розміщено алгоритм дій у випадку повітряної тривоги та інших ситуацій (<https://www.chnu.edu.ua/universityet/vazhlyvo/bezpeka/>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановлено, що ЧНУ імені Ю. Федьковича забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО, що навчаються на ОП. Освітня підтримка забезпечується через платформу дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/>), доступ до навчальних ресурсів бібліотеки (<http://www.library.chnu.edu.ua>), графіку освітнього процесу та розкладу занять (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/>). Здобувачі ОП тісно взаємодіють з куратором, викладачами за ОК, керівниками кваліфікаційних робіт, гарантом ОП у різний спосіб. Організаційна підтримка забезпечується спілкуванням здобувачів з адміністрацією економічного факультету, зокрема заступником декана з виховної роботи. Інформаційна підтримка забезпечена за рахунок розміщення інформації, необхідної для організації освітнього процесу на офіційному сайті ЧНУ імені Ю. Федьковича (<https://www.chnu.edu.ua/>), економічного факультету (https://econom.chnu.edu.ua/?_gl=1%2A3ntlxm%2A_ga%2AMjQwMzU5NjU2LjE2OTYyNjExOTk.%2A_ga_Q6273NZQ6Z%2AMTY5Njc5MjU3Ni43LjEuMTY5Njc5NzUzMi4wLjAuMA), та випускової кафедри економіки та управління персоналом (<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpruyemstva-ta-up>).

Окрім того, інформацію щодо освітніх та позанавчальних питань здобувачі отримують від куратора групи, а також через чат-бот підтримку, про що ЕГ повідомили здобувачі. Консультаційна підтримка забезпечена завдяки активній роботі куратора ОП, що проводить роз'яснювальну роботу відносно оформлення індивідуального графіка навчання, формування індивідуальної освітньої траєкторії, можливостей академічної мобільності, участі у наукових та інших заходах. Необхідні консультації здобувачі можуть отримувати також безпосередньо у викладачів. Консультавання щодо програм академічної мобільності координується також відділом міжнародних зв'язків (<https://www.chnu.edu.ua/novyny/mizhnarodna-diialnist/>). Залучені до консультаційної підтримки й студентський парламент (<https://www.chnu.edu.ua/universityet/studentske-zhyttia/studentskyi-parlament>) та профспілкова організація студентів. Соціальну підтримку забезпечує функціонування в ЧНУ імені Ю. Федьковича соціально-психологічного центру (<https://www.chnu.edu.ua/kultura/humanitarna-diialnist/sotsialno-psykholohichniy-tsentr/>). Психологічна допомога надається адресно (на звернення) на безоплатній основі як здобувачам так і НПП, про що ЕГ повідомила представниця центру. Результати анкетування здобувачів, з якими мала змогу ознайомитися ЕГ, свідчать про задоволеність здобувачів рівнем підтримки як на рівні анкетування кафедри (<https://drive.google.com/drive/folders/10ncyKFY-1CBzTPWvXklcnoSIWkmiMdm>) так і на рівні анкетування, проведеного ЦЗАО (<https://drive.google.com/drive/folders/10ncyKFY-1CBzTPWvXklcnoSIWkmiMdm>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ з'ясовано, що на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня у ЧНУ імені Ю. Федьковича особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Однак, заклад освіти створює усі необхідні умови для реалізації права таких осіб на навчання. Під час віртуального огляду матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилася, що такі особи можуть навчатися в аудиторіях першого поверху навчального корпусу №14 (доступ маломобільних груп до корпусу забезпечена через альтернативний вхід – через двір). Питання супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп регламентовані відповідним Положенням (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/posluhy-dlia-zdobuttia-osvity/osnovne-pro-navchannia/umovy-dostupnosti-dlia-navchannia-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy/>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ під час інтерв'ювання представників студентського самоврядування отримано підтвердження існування у ЧНУ імені Ю. Федьковича процедури врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією), у разі їх виникнення, що регламентована Етичним кодексом

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks/>), який встановлює стандарти поведінки викладачів, персоналу та студентів; Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасниками освітнього процесу (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-zasady-bezkonfliktnykh-komunikatsii-ta-vrehuliuvannia-sporiv-uchasnykiv-osvitnoho-protseesu/>), Правилами академічної доброчесності (<https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>), Антикорупційною програмою (<https://www.chnu.edu.ua/media/awxcu1lp/antukoruptsiina-programa-2023-2025.pdf>). В університеті, зокрема на економічному факультеті, функціонує «Скринька довіри», на чому акцентували увагу здобувачі освіти, одночасно відзначивши, що вирішення конфліктних ситуацій відбувається шляхом комунікації із заступником декана з виховної роботи. У разі потреби здобувачі мають змогу комунікувати і з керівництвом вищого рівня, однак, такої потреби на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Освітнє середовище ЧНУ імені Ю. Федьковича дає можливість всесторонньо задовольнити потреби та інтереси здобувачів освіти, що навчаються на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Забезпечена розгалужена освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. Функціонує соціально-психологічний центр, що надає психологічну допомогу всім учасникам освітнього процесу на безоплатній основі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутність опитування як на рівні кафедри так і на рівні ЦЗЯО щодо задоволеності учасників освітнього процесу матеріально-технічною базою та програмним забезпеченням. ЕГ рекомендує до початку процедури опитування здобувачів включити в анкети питання, щодо їх задоволеності матеріально-технічною базою.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у цілому відповідає критерію 7, повністю узгоджена за підкритеріями 7.2-7.6, оскільки заклад освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти, дозволяє задовольнити їх потреби та інтереси; заклад освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, доступна для усіх учасників освітнього процесу та, яких дотримуються під час реалізації освітньої програми. Зауваження, яке надала ЕГ в ході аналізу за підкритерієм 7.1. не є критичним. Застосування цілісного підходу в оцінюванні освітнього середовища та матеріальних ресурсів дозволило ЕГ встановити, що освітня діяльність за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня в ЧНУ імені Ю. Федьковича відповідає рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертна група (ЕГ) з'ясувала, що в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (ЧНУ) існують процедури, які регулюють розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (ОП). Ці процедури визначені наступними нормативними документами: 1. Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 4 від 27 квітня 2020 року) <https://www.chnu.edu.ua/media/zhsdtojf/polozhennia-pro-rozroblennia-ta-realizatsiiu-osvitnikh-program-chnu.pdf>. 2. Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол № 7 від 31 серпня 2020 року) <https://www.chnu.edu.ua/media/fdaj4gao/polozhennia-pro-monitorynh.pdf>. 3. Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому

національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол № 7 від 31 серпня 2020 року) <https://www.chnu.edu.ua/media/032exesg/polozhennia-szyavo.pdf>. Процес розроблення освітньої програми (ОП) передбачає створення проєктною групою, у складі якої зазвичай беруть участь науково-педагогічні працівники, кваліфікація яких відповідає вимогам Ліцензійних умов. Проєкт ОП після розробки оприлюднюється на сайті відповідної кафедри не менше, ніж за 1 місяць до обговорення стейкхолдерами. Гарантом зазначено що, зміни в ОП внесені у 2019 та 2022 роках з огляду на зміни в умовах функціонування кафедри та запитів стейкхолдерів. У 2019 році були внесені зміни до структури ОП з метою покращення їх змістовності та актуальності. Зокрема, було переглянуто структуру блоків та дисциплін, додано нові компоненти та змінено послідовність навчальних одиниць, вони враховували зміни на ринку праці та потреби студентів, щоб забезпечити актуальність навчальних програм. Як також зазначила гарант зміни у структурі ОП були також мотивовані вимогами Стандарту, що був затверджений Міністерством освіти і науки України. Це включало узгодження навчальних програм із Стандартом та забезпечення відповідності їх вимогам. У процесі інтерв'ювання ЕГ з'ясувала що, у всіх цих випадках зміни обговорювалися зі стейкхолдерами та затверджувалися ЧНУ.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ підтвердила, що в ЧНУ існують ефективні механізми залучення пропозицій та зауважень здобувачів вищої освіти у розробку та покращення ОП. Проаналізувавши доступну інформацію, документи, Здобувачі ВО мають можливість особисто зустрічатися з гарантом, членами проєктної групи для обговорення ідей, пропозицій. За посиланнями <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/obgovorennya-proyektu-zmin-do-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-zi-zdobuvachamy-os-m%Do%Bo%Do%B3%Do%B8%D1%81%D1%82%D1%80>, <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/robocha-zustrich-proyektnoyi-grupy-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-zi-zdobuvachamy>, здобувачі активно обговорюють, надають свої пропозиції. Представниками здобувачів в проєктній групі ОП - внутрішніми стейкхолдерами ОП Ковалик А, Лучик І., а далі Новак Т., Мудряком Д. зроблено низку пропозицій змін структури та розширення переліку вибіркового ОК https://drive.google.com/file/d/1YTYv7feipB5A7Fh-Ds3y21kWk-cF1O5Q/view?usp=share_link, <https://drive.google.com/file/d/1dac-5ZCVRfsS-Rm8hrXbjqlHckZf1woz/view?usp=sharing>. Університет проводить опитування серед здобувачів вищої освіти для збору їхніх думок та пропозицій стосовно ОП (<https://drive.google.com/drive/folders/10ncyKFY-1CBzTPWvXklcnoSIWkmiMdm>). При обговоренні проєкту ОП на робочу зустріч проєктної групи були запрошені Мудряк Д., Новак Т., пропозиції яких враховано у змінах до ОП <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/robocha-zustrich-proyektnoyi-grupy-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-zi-zdobuvachamy>. Здобувачі можуть висловлювати свої погляди та пропозиції через анкети, які розробляються з використанням відповідних методологій. Здобувачі ВО представлені у органах управління університету, мають можливість впливати на рішення стосовно ОП. Відповідно до Положення про органи студентського самоврядування ЧНУ <https://www.chnu.edu.ua/media/5mkpj15w/polozhennia-1.pdf>, Положення про парламентаря академічної групи <https://www.chnu.edu.ua/media/rjfldlr/polozhennia-2.pdf> представники студентства мають право брати участь в обговоренні та вирішенні питань вдосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, та, зокрема у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП тощо. Це надає їм можливість активно брати участь у процесах прийняття рішень. Студенти активно впливають на процеси вдосконалення освітнього процесу через Студентський парламент та представництво у різних органах, комісіях. Їх пропозиції, ініціативи відображені в <https://econom.chnu.edu.ua/novyny-kafedry-ep-ta-up/robocha-zustrich-proyektnoyi-grupy-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-zi-zdobuvachamy>. ЕГ підтвердила, що ЧНУ дотримується відкритого, прозорого підходу до залучення пропозицій та зауважень здобувачів ВО у процесі розробки, покращення ОП. Всі ці процедури допомагають здобувачам ВО активно впливати на формування навч. програм, забезпечують їх активну участь у внутр. забезпеч. якості освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановила, що Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (ЧНУ) успішно співпрацює з різними роботодавцями та об'єднаннями роботодавців для забезпечення якості освітніх програм (ОП). ЕГ з'ясувала, що вибір таких партнерів обґрунтований їх активною зацікавленістю у забезпеченні якості підготовки здобувачів вищої освіти та їхньою активною позицією як стейкхолдерів ОП. Згідно з аналізом ЕГ, кафедра активно взаємодіє з різними бізнес-представниками, такими як ТБК "Покрівля центр", ТОВ "СТРІЛЬЧУК ТРАНС", ТОВ "Академія біржових технологій", ТОВ "Дізал груп", ТОВ "Облторгсервіс" і багато інших. Роботодавці дійсно є стейкхолдерами ОП та активно беруть участь у процесі їхнього вдосконалення. Вони залучаються до освітнього процесу через зустрічі, обговорення та внесення конкретних пропозицій, які обговорюються (<https://www.facebook.com/groups/kaf.ptbd.chnu/permalink/2881920618773618/>, <https://econom.chnu.edu.ua/advert/obgovorennya-proyektu-zmin-do-opp-pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-riven-vyshhhoi-osvity-drugij-magisterskyj>). Пропозиції роботодавців стають основою для змін і покращень у структурі та вмісті ОП. Крім того, ЕГ на основі аналізу підтвердила, що ОП періодично переглядається, зокрема, у частині практичної підготовки. Роботодавцями, з якими укладено угоди про співпрацю (<https://drive.google.com/drive/folders/1mWkc1pGvYEJXWOGJFwq-BhvhrITWxE>), надаються матеріали звітності суб'єктів господарювання для створення завдань та кейсів, наближених до практичних реалій. Роботодавці також активно співпрацюють у проведенні івентів як в університеті, так і на підприємствах. Таким чином, ЗВО має

розроблені та обґрунтовані механізми співпраці з роботодавцями для забезпечення якості ОП, і реагує на актуальні проблеми реалізації ОП з урахуванням пропозицій та потреб стекхолдерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників програми впроваджена на рівні кафедр та включає в себе кілька важливих компонентів. На основі аналізу випускників, з якими підтримується постійний зв'язок, проводяться опитування, а також відслідковується їхня траєкторія працевлаштування. Ця інформація надає можливість кафедрі отримати об'єктивний огляд професійних досягнень випускників та оцінити, наскільки ефективно програма готує їх до кар'єрного росту. Також ЕГ встановила, що випускники програми активно співпрацюють з університетом, надаючи корисну інформацію та пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу та вимог до професійної підготовки здобувачів програми. Проаналізувавши результати моніторингу працевлаштування випускників ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» https://drive.google.com/file/d/1Wlnnkpyl-zt1URGGGqZzaf_x-lZbj-B/view?usp=sharing, видно, що вони вносять цінний внесок у формування вимог до навичок та умінь, враховуючи власний досвід та розвиток кар'єрного росту. Крім того, ЕГ встановила, що типові траєкторії працевлаштування випускників програми розглядаються під час перегляду ОП. Аналізуючи місця працевлаштування колишніх здобувачів та їхній кар'єрний ріст, університет враховує актуальні вимоги ринку до навичок та умінь випускників при розробці та перегляді ОП. З урахуванням інформації, наданої випускниками, а також взаємодії з ними через Асоціацію випускників <https://alumni.chnu.edu.ua/>, університет має можливість адаптувати програми навчання до реальних потреб ринку праці та забезпечити підготовку випускників, яка відповідає сучасним вимогам та сприяє їхньому успішному трудовому старту.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури внутрішнього забезпечення якості (ПВЗЯ) ОП згідно з Положеннями <https://www.chnu.edu.ua/media/fdaj4gao/polozhennia-pro-monitorynh.pdf>, <https://www.chnu.edu.ua/media/032exesg/polozhennia-szyavo.pdf>. організовує Науково-методична рада (НМР) ЧНУ, де обговорюються та приймаються відповідні рішення по удосконаленню ОП. Згідно з протоколом №1 НМР ЧНУ від 25.08.2022 року ((протокол НМР ЧНУ №1 від 25.08.2023 р., с. 13-14, <https://www.chnu.edu.ua/media/kabjaxl1/protokol-1-vid-2508-2022-r.pdf?usp=sharing>)), моніторингова група ПВЗЯ, яку представляє доцент Колісниченко Т.В., виявила недоліки у реалізації ОП у 2022 році. Ці недоліки були обумовлені процесами реорганізації кафедр БУП та ПТБД, а також стосувалися формування нового сайту об'єднаної кафедри, перенесення силабусів ОП та внесення змін до складу проектної групи ОП. Зокрема, силабуси були перенесені на новий сайт, а до проектної групи ОП було введено нових членів, включаючи доцентів Кобелю З.І., Водянку Л.Д., зовнішнього стейкхолдера Петрова Р.В. та внутрішнього стейкхолдера Ковалик А.І. Внутрішній моніторинг ОП 2023 року (експерт моніторингової групи доц. Фрагавчан В.Г., протокол НМР ЧНУ №1 від 29.08.2023 р.) показав що були виявлені технічні недоліки, пов'язані з удосконаленням сайту кафедри. ЧНУ зазначає що всі недоліки були враховані і вже прийняті відповідні заходи для їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП відбулася 22 листопада 2022 року і була умовною (відкладеною) з терміном дії Сертифікату до 22.11.2023 року, згідно з протоколом засідання Національного агентства забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) №20 (25) від 22.11.2022. Відповідно за результатами акредитацій за сучасним стандартом інших ОП, в ЧНУ враховуються пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу на загально університетському рівні, які надані при акредитації інших ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ виявила, що якість освітньої діяльності забезпечується за допомогою внутрішніх механізмів забезпечення якості учасниками освітнього процесу за участі навчальних підрозділів (відділу організації НМР, Центру забезпечення якості вищої освіти <https://www.chnu.edu.ua/navchannia/posluhy-dlia-zdobuttia-osvity/zabezpechennia-iakesti-vyshchoi-osvity/systema-vnutrishnoho-zabezpechennia-iakesti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakesti-vyshchoi-osvity/>), керівництва (завідувачів кафедр, гарантів ОП) та здобувачів <https://drive.google.com/file/d/1YtQjLaZi8T7NeLfiRh3L7bKrijSoG-Srw/view>. Учасники академічної спільноти,

включаючи навчальні підрозділи, керівництво та здобувачі, грають ключову роль у забезпеченні якості освіти. Представники інших вищих навчальних закладів, включаючи іноземні, беруть участь у рецензуванні освітніх програм, спільних заходах та підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників. Партнерські кафедри спільно здійснюють політику забезпечення якості освіти в університеті. Проектна група та гарант ОП взаємодіють зі стейкхолдерами, моніторять ринок праці та досвід провідних вищих навчальних закладів. Навчально-професійні практичні підрозділи (НПП) відповідають за якість навчального процесу, використовують сучасні технології та співпрацюють з іншими навчальними закладами. Здобувачі беруть активну участь у моніторингу та відкритих засіданнях щодо обговорення освітніх програм. Розподіл відповідальності і обов'язків між різними підрозділами та учасниками обґрунтований і регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, де визначено ролі та відповідальність на різних рівнях університету. <https://www.chnu.edu.ua/media/032exesg/polozhennia-szyavo.pdf> Отже, система забезпечення якості освіти в ЧНУ ґрунтується на активній участі учасників академічної спільноти, ретельному аналізі та співпраці між різними підрозділами та стейкхолдерами для досягнення високої якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Випускники ОП співпрацюють із ЗВО, надають інформацію, пропозиції для поліпшення освітнього процесу та підготовки здобувачів ВО. Активний зворотний зв'язок між університетом і випускниками сприяє постійному удосконаленню ОП. Результати зовнішнього забезпечення якості ВО беруться до уваги під час перегляду ОП. ЗВО активно залучає академічну спільноту до забезпечення якості освіти, має внутрішні механізми забезпечення якості, взаємодіє із стейкхолдерами та партнерські кафедри для спільного розвитку якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Неузгодженість заходів із забезпечення якості на університетському, факультетському, кафедральному рівнях - рекомендовано взаємо узгоджувати та доповнювати заходи із забезпечення якості освіти згаданих рівнях, налагодити та систематизувати збір відгуків щодо якості ОП від академічної спільноти наприкінці кожного семестру.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича відповідає критерію 8 на рівні "В". Університет дотримується процедур розроблення та перегляду освітніх програм, та здобувачі вищої освіти та випускники активно взаємодіють з університетом для постійного удосконалення освітньої програми. Проте, рекомендується взаємо узгоджувати та доповнювати заходи із забезпечення якості освіти згаданих рівнях, налагодити та систематизувати збір відгуків щодо якості ОП від академічної спільноти.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначені відповідно до чинного законодавства України про освіту та вищу освіту, а також іншими нормативно-правовими актами. Ці правила і процедури закріплені в різних документах, прийнятих в Чернівецькому національному університеті (ЧНУ), і забезпечуються наступними документами: · Статутом ЧНУ, в якому визначено правосуб'єктність університету, права та обов'язки науково-педагогічних, наукових, педагогічних та інших працівників, а також осіб, які навчаються в університеті. <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/statut/> · Правилами внутрішнього трудового розпорядку ЧНУ, які детально регулюють права і обов'язки працівників університету. <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/pravya-vnutrishnoho-trudovoho-rozporiadku/> · Колективним договором ЧНУ на 2022-2025 роки, який уточнює умови праці і соціальні гарантії для працівників та студентів. <https://www.chnu.edu.ua/media/ixsif41c/kolektyvnyy-dohovir-2022-2025.pdf> · Положенням Про організацію

освітнього процесу в ЧНУ, де визначено структуру та основні аспекти організації навчання. <https://www.chnu.edu.ua/media/zraploax/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf> Ці документи враховують вимоги чинного законодавства та стандартів вищої освіти, зокрема принципи Європейського простору вищої освіти. Вони містять чіткі та зрозумілі положення щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Досягнення цих документів легко доступні всім учасникам освітнього процесу і розміщені на офіційному сайті ЧНУ в розділі "Нормативні документи" (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>). Це забезпечує прозорість та доступність правил і процедур для всіх зацікавлених сторін.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ встановила, що заклад вищої освіти публікує проекту освітньої програми або змін до неї на своєму офіційному веб-сайті усі редакції ОП для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»: https://drive.google.com/drive/folders/1JAst6IlvPDEG7nqH5osh_-Fje6vflte9 ОП 2022 р. https://drive.google.com/drive/folders/1q3c93CHKZ86qp3Vh_FNNzodloXtaO4eP, ОП 2023 р. <https://drive.google.com/drive/folders/1xvLbSZ1twhjSm7juEYbho6HCYwr6zbZr>. Ця практика є важливою для залучення зауважень і пропозицій від зацікавлених сторін (стейкхолдерів) і забезпечує більшу прозорість та відкритість у процесі формування освітніх програм. <https://drive.google.com/drive/folders/13UCYv5QxCACKwKqMtFC-ct4CSsjNLSCd> Також, рецензії стейкхолдерів <https://drive.google.com/drive/folders/13UCYv5QxCACKwKqMtFC-ct4CSsjNLSCd> та результати анкетування https://drive.google.com/drive/folders/10ncyKFY-1CBzTPWvXklcnoSIWkmiMdm_ є доступними для ознайомлення, що дозволяє всім зацікавленим особам висловлювати свої думки і пропозиції стосовно освітніх програм. Університет також проводить відкриті засідання зі стейкхолдерами з метою обговорення проектів освітніх програм, що також сприяє залученню громадськості до участі у формуванні та вдосконаленні освітніх програм. <https://econom.chnu.edu.ua/advert/obgovorennya-osvitnih-program-zi-stejkholderamy-06052022> Цей відкритий підхід сприяє залученню різних зацікавлених груп до участі у формуванні та вдосконаленні освітніх програм, що, в свою чергу, сприяє підвищенню якості освіти та відповідає принципам відкритості та демократії в освітньому процесі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ встановила, що Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича (ЧНУ) своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства. ОП для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розміщені за посиланням: https://drive.google.com/drive/folders/1JAst6IlvPDEG7nqH5osh_-Fje6vflte9 ОП 2022 р. https://drive.google.com/drive/folders/1q3c93CHKZ86qp3Vh_FNNzodloXtaO4eP, ОП 2023 р. <https://drive.google.com/drive/folders/1xvLbSZ1twhjSm7juEYbho6HCYwr6zbZr>. Посилання на ОП та іншу інформацію можна знайти на офіційному веб-сайті ЧНУ, що дозволяє зацікавленим сторонам та громадськості отримати докладну інформацію про навчальні програми університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЧНУ має прозорість внутрішніх документів, які доступні для всіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті у розділі "Нормативні документи." Окрім того, університет активно залучає зацікавлених сторін до участі у формуванні та вдосконаленні освітніх програм, включаючи публікацію проектів освітніх програм для збору зауважень і пропозицій, а також проведення відкритих засідань зі стейкхолдерами. Крім того, ЧНУ забезпечує інформування відповідних зацікавлених сторін, надаючи точну та достовірну інформацію про освітні програми на своєму офіційному веб-сайті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Розрізнена інформація на сайті університету та кафедри стосовно ОП – рекомендовано протягом семестру гармонізувати та оновити інформацію на сайті ЗВО, факультету, кафедри та університету, зокрема розміщувати актуальну інформацію.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЧНУ дотримується чітких та зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, та активно залучає зацікавлених сторін до процесу формування та вдосконалення освітніх програм, забезпечуючи тим самим відповідність критерію 9 з оцінкою В, враховуючи недоліки стосовно розрізненості інформації на сайті університету та кафедри.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Антюшко Дмитро Петрович

Члени експертної групи

Сментина Наталія Валентинівна

Михайлова Кристина Валеріївна